

BIULETYN INFORMACYJNY

ZARZĄDU GŁÓWNEGO SZKOLNEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO

Do użytku wewnętrznego

SPIS RZECZY

1. Rola SKS i współdziałanie SZS z innymi organizacjami i instytucjami	1
- Kierunki rozwoju działalności Szkolnych Kół Sportowych	9
2. Uchwała Plenum Zarządu Głównego Szkolnego Związku Sportowego	23
- W zakresie działalności programowej	23
- W zakresie działalności organizacyjnej	28

ROLA SKS I WSPÓŁDZIAŁANIE SZS Z INNYMI ORGANIZACJAMI I INSTYTUCJAMI

416745
II 1965

Szanowni Towarzysze!

III Zjazd Delegatów SZS odbył się wiosną 1963 roku. Uchwały tego Zjazdu jak również decyzje Kierownictwa Ministerstwa Oświaty w sprawie rozwoju sportu szkolnego zapoczątkowały nowy etap działalności naszego Związku.

Szkolny Związek Sportowy przyjął nowe, poważne zadanie spełniania roli organizatora i koordynatora całokształtu sportu szkolnego.

Od Zjazdu do dnia dzisiejszego zgodnie z przyjętymi uchwałami Zjazdu i kolejnych plenarnych posiedzeń, zmierzaliśmy do objęcia całości sportu szkolnego oraz umacniania w tym sporcie wiodącej roli SZS, szczególnie w zakresie ustalenia jednolitego systemu imprez i zawodów sportowych ujętych w Kalendarzu Sportowym dla całej młodzieży szkolnej.

Wszystkie imprezy i prowadzone akcje stały się integralną częścią ogólnego procesu wychowania i podnoszenia sprawności fizycznej uczącej się młodzieży.

Różnorodne formy zawodów, trwających przez cały rok szkolny stwarzały bodźce i były zachętą do podnoszenia sprawności fizycznej szerokich rzesz młodzieży, która dotychczas ze sportem nie miała stałego kontaktu.

Prace Związku koncentrowały się na zagadnieniach dotyczących jednolitego systemu imprez, struktury organizacyjnej, szkolenia kadr instruktorsko-trenerskich, działaczy społecznych, wzrostu zasięgu i zabezpieczenia bazy materialnej.

Realizacja tych założeń możliwa była dzięki przyjęciu i poparciu przez cały aktyw terenowy nowego programu oraz przez pełne włączenie się tego aktywu do wprowadzenia w życie przy-

jętych na Zjeździe kierunków działania. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt przystąpienia organizacji młodzieżowych do stałego współdziałania ze Szkolnym Związkiem Sportowym.

O wielkim znaczeniu i roli naszej działalności, prowadzonej wspólnie z organizacjami młodzieżowymi świadczą określenia ujęte w referacie Biura Politycznego na IV Plenum KC PZPR: "O poziomie kultury fizycznej społeczeństwa decyduje przede wszystkim rozwój wychowania fizycznego i sportu wśród młodzieży szkolnej, zwłaszcza w szkołach podstawowych i średnich. Na tym odcinku powinny skupić większą uwagę instytucje odpowiedzialne za rozwój kultury fizycznej oraz organizacje młodzieżowe".

Z inicjatywy Szkolnego Związku Sportowego, wspólnie z zainteresowanymi organizacjami młodzieżowymi ZMS, ZMW, ZHP, w trosce o dalszą prawidłową działalność programową Związku przyjęty został jednolity system imprez dla całej młodzieży szkolnej.

Szkolny Związek Sportowy, wspólnie z ZMS i ZHP zainicjował Ogólnopolskie Letnie i Zimowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej rozpoczynające się od masowych zawodów i imprez wewnątrzszkolnych przebiegających poprzez eliminacje międzyklasowe, międzyszkolne, powiatowe, rejonowe i wojewódzkie, trwające w okresie całego roku szkolnego.

Przyjęto także zasadę, że Centralne Igrzyska Młodzieży Szkolnej organizowane będą co dwa lata.

Już w pierwszym okresie realizacji nowego programu przekonaliśmy się o słuszności przyjętego kierunku działania przez naszą organizację. Potwierdzeniem tego były pierwsze Igrzyska Letnie, które zostały przeprowadzone w roku szkolnym 1962/63 z finałami w Zielonej Górze. W eliminacjach do Igrzysk na wszystkich szczeblach uczestniczyło ponad 1.600.000 młodych sportowców ze szkół średnich.

Dużym osiągnięciem w tym zakresie jest pełna aktywizacja środowisk powiatowych. Igrzyska Powiatowe i Wojewódzkie stały się uroczystym "Świętem Sportu Szkolnego" aktywizując wszystkie szkoły oraz wyzwalając szereg inicjatyw społecznych. Z okazji Igrzysk w przeważającej liczbie środowisk organizowano masowe pokazy gimnastyczne, a imprezy objęte programem Igr-

rzysk były częścią składową uroczystości państwowych w tych środowiskach.

Igrzyska Letnie były podstawą działalności sportowej w okresie wiosny, lata i jesieni. Brak było natomiast konkretnego programu działania w okresie zimowym, tym bardziej, że w dalszym ciągu odczuwalny jest brak zamkniętych obiektów i urządzeń sportowych, na których młodzież mogłaby ćwiczyć i startować w okresie zimy.

W trosce o podniesienie zdrowotności młodzieży poprzez ruch na świeżym powietrzu oraz właściwe zorganizowanie wolnego czasu po nauce, wspólnie z organizacjami młodzieżowymi opracowany został program Ogólnopolskich Zimowych Igrzysk Młodzieży Szkolnej obejmujący dyscypliny zimowe zarówno w formie sportowej jak i zabawowej, takie jak: narciarstwo, łyżwiarstwo szybkie i figurowe oraz saneczkarstwo.

Program Igrzysk Zimowych obejmował podobnie jak w Igrzyskach Letnich organizację zawodów wewnątrzszkolnych w okresie całego sezonu zimowego, organizację eliminacji powiatowych, rejonowych i wojewódzkich z Centralnymi Igrzyskami włącznie.

Pierwsze Igrzyska Zimowe zorganizowano w roku szkolnym 1963/64 z finałami w Krynicy. W eliminacjach do Igrzysk na wszystkich szczeblach uczestniczyło około 700.000 młodzieży. Była to pierwsza powojenna impreza w sportach zimowych dla szkół, która objęła swoim zasięgiem tak dużą liczbę młodzieży.

Kontynuując założenia programowe organizacji Igrzysk Letnich i Zimowych, w roku szkolnym 1964/65 w sezonie zimowym, wspólnie z organizacjami młodzieżowymi ZMS, ZMW, ZHP Szkolny Związek Sportowy przystąpił do organizacji drugich Ogólnopolskich Zimowych Igrzysk Młodzieży Szkolnej, które w tym roku kończyły się Igrzyskami Wojewódzkimi.

Na podstawie dotychczasowych informacji tegoroczne Igrzyska wypadły w większości okręgów lepiej niż w roku ubiegłym. Można już w tej chwili stwierdzić, że w imprezie tej brało udział na wszystkich szczeblach około 1.000.000 młodzieży.

W sezonie letnim 1964 opracowano wytyczne Zarządu Głównego SZS w sprawie udziału wszystkich instancji SZS w obchodach z okazji XX-lecia PRL, objętych programem Spartakiad "Tysiąc-lecia" oraz czynów społecznych. Do programu tych spartakiad

włączono wszystkie imprezy Szkolnego Związku Sportowego, a między innymi Mistrzostwa Szkół w podstawowych dyscyplinach sportu. W imprezach organizowanych z tej okazji oraz w ramach Ogólnopolskiego Ruchu Spartakiadowego w roku 1964 uczestniczyło około 4.000.000 młodzieży szkolnej.

Z okazji XX-lecia PRL i Centralnej Manifestacji w dniu 22 Lipca 1964 r. 1.200 osobowa kolumna sportu szkolnego została wyróżniona wśród trzech najlepszych kolumn - pionów sportowych - otrzymując nagrodę specjalną Przewodniczącego GKKFiT.

W ramach prowadzonego czynu społecznego, zainicjowanego przez SZS, na terenie całego kraju powstały tysiące nowych obiektów i urządzeń sportowych takich jak: boiska do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej i nożnej, skocznie wzwyż i w dal, terenowe bieżnie lekkoatletyczne i ogródki gimnastyczne. Dla przykładu można podać, że w samym tylko województwie katowickim - wykonane czyny społeczne przez młodzież szkolną oblicza się na ogólną wartość około 3 milionów złotych. W województwie gdańskim - wartość wykonanych czynów społecznych wynosiła około 1.300.000 złotych. Młodzież miasta Szczecina w czynie społecznym przy budowie i konserwacji swoich boisk przepracowała 4.000 godzin.

Przeprowadzone pierwsze Igrzyska Letnie i Zimowe oraz rozwijająca się działalność organizacyjna Związku, a szczególnie jego instancje powiatowych, zwróciły uwagę kierownictwa organizacji na konieczność opracowania założeń do pracy z aktywem społecznym i szkolenia młodzieżowego aktywu sportowego.

Z inicyjatywy SZS opracowano w miesiącu czerwcu 1964 r. wytyczne w zakresie pracy z aktywem społecznym, szkolenia kadr i akcji obozowej w sezonie 1964/65.

Główną uwagę skoncentrowano na szkoleniu młodzieżowego aktywu sportowego w trzech stopniach:

- młodzieżowy organizator sportu,
- młodzieżowy sędzia,
- młodzieżowy instruktor.

Wytyczne te miały na celu poprawę sytuacji jaka zaistniała w polskim ruchu sportowym na skutek całkowitego braku dopływu nowego aktywu społecznego do działalności sportowej, szczególnie w środowiskach powiatowych i wojewódzkich.

Przy wydatnej pomocy władz oświatowych, Związku Młodzieży Socjalistycznej i terenowych Komitetów Kultury Fizycznej, w roku 1964 przeszkolono 7.605 młodzieży, organizatorów sportu szkolnego i młodzieżowych sędziów. Natomiast przy pomocy Ministerstwa Oświaty przeszkoleni zostali prawie wszyscy sekretarze nowo powstałych 315 Zarządów Powiatowych.

Chcąc właściwie realizować wytyczne programowe, zmierzające do stałego wzrostu zasięgu oddziaływania SZS - musieliśmy skoncentrować uwagę na zabezpieczenie właściwej bazy materialnej i sprzętowej.

W trosce o zabezpieczenie pełnej realizacji przyjętych przez SZS założeń programowych, dotyczących szczególnie działalności masowej, opracowane zostały postulaty do Sejmowej Komisji Zdrowia i Kultury Fizycznej. W tej sprawie przedłożono szczegółowe propozycje wraz z uzasadnieniem do Kierownictwa Ministerstwa Oświaty o dofinansowanie na łączną kwotę około 20.000.000 złotych.

Wzrost dotacji na działalność sportową pozwoliłby na zwiększenie ilości sekcji sportowych w podstawowych dyscyplinach sportu, ilości szkolącej kadry trenersko-instruktorskiej, szerokie szkolenie młodzieżowego aktywu sportowego, wzrost ilości imprez organizowanych dla młodzieży szkolnej oraz umocniłby działalność szkoleniową Zarządów Powiatowych SZS.

Szkolny Związek Sportowy w roku 1964 opracował założenia i dokumentację wypożyczalni sprzętu sportowego dla młodzieży szkolnej i wystąpił do Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki o zabezpieczenie środków na ten cel.

Inicjatywa nasza ma na celu rozwiązanie istniejących trudności w najbliższych latach w zakresie zwiększenia asortymentu sprzętu sportowego, obniżenia jego cen, które to sprawy, mimo interpelacji sejmowej - nie będą w najbliższym okresie czasu rozwiązane. Organizacja sieci wypożyczalni sprzętu sportowego SZS stworzy warunki nowym rzeszom młodzieży do uprawiania wybranych dyscyplin sportowych latem i zimą.

W pełnej realizacji tych zaszczytnych zadań organizacja nasza nie może być osamotniona, dlatego też jednym z głównych naszych osiągnięć od ostatniego Zjazdu, to silne powiązanie prac SZS nad rozwojem sportu szkolnego z organizacjami mło-

dzieżowymi ZMS, ZMW, ZHP. Potwierdzeniem tego były między innymi: wspólna organizacja igrzysk szkolnych, zarówno letnich jak i zimowych, współdziałanie w ramach szkolenia aktywu młodzieżowego oraz udział przedstawicieli i działaczy tych organizacji we władzach SZS w Zarządzie Głównym, Zarządach Okręgowych i Zarządach Powiatowych.

Dużej pomocy udzielają również Szkolnemu Związkowi Sportowemu terenowe Komitety Kultury Fizycznej i Turystyki oraz kluby i Związki Sportowe. Mimo istniejących porozumień podpisanych z kilkoma pionami sportowymi sprawa kontaktów i zasad współdziałania ich oraz im podległych jednostek sportowych wymagają ponownego opracowania, w związku ze zmianą profilu działania SZS.

Dla lepszego zobrazowania środowiska, w którym działa Szkolny Związek Sportowy warto podać kilka danych liczbowych wskazujących na możliwości rozwojowe sportu szkolnego:

- w szkołach ogólnokształcących w latach 1963/64 uczyło się 6.494.984 uczniów,
- w szkołach zawodowych w latach 1963/64 uczyło się 1.370.327 uczniów,
- łącznie w szkołach ogólnokształcących i zawodowych uczyło się 7.856.311 uczniów (w tym około 5.000.000 młodzieży szkół podstawowych).

Szkolny Związek Sportowy w podległych jednostkach zrzeszał w roku 1964:

- w 7.648 SKS-ach 529.944 młodzieży szkolnej,
- w 235 MKS-ach w 750 sekcjach - 30.522 zawodników objętych systematycznym cyklem szkoleniowym.

W szkołach podległych pionowi rolnictwa uczy się około 300.000 młodzieży, a w szkołach przyzakładowych podległych innym resortom, około 500.000 młodzieży. Naszym zdaniem młodzież ta podobnie jak młodzież szkół ogólnokształcących i zawodowych podległych Ministerstwu Oświaty powinna brać czynny udział w programie imprez organizowanych przez SZS i współdziałające organizacje młodzieżowe i sportowe.

O dalszych możliwościach rozwoju zasięgu SZS świadczą również podane niżej dane dotyczące ilości kadry i bazy.

Ogółem w szkolnictwie podstawowym i średnim zatrudnionych było 9.520 nauczycieli, natomiast w organizacjach sportu i wychowania fizycznego w Polsce zatrudnionych było 9.959 osób kadry trenersko-instruktorskiej. W Szkolnym Związku Sportowym w tym okresie pracowało ogółem 1.077 osób kadry instruktorskiej (w tym 241 trenerów kl.I i II zatrudnionych godzinowo i na małych ryczałtach).

W roku 1963 w pionie oświaty młodzież szkolna korzystała z: 3.129 sal gimnastycznych typowych, 4.467 sal gimnastycznych zastępczych (łącznie 7.596 sal gimnastycznych), 14.848 boisk do piłki siatkowej, 12.180 do piłki ręcznej, 2.210 do koszykówki, 1.632 do piłki nożnej.

Tych parę wyrywkowo podanych liczb wskazuje, że przy umiejętnym wykorzystaniu warunków i otrzymaniu dodatkowych środków istnieją obiektywne możliwości i potrzeba rozszerzenia działalności Związku i zasięgu jego oddziaływania.

Podane wyrywkowo przykłady świadczą o znacznym dorobku naszego Związku. Zrzeszamy w naszej organizacji około 20% młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych i średnich. W imprezach masowych organizowanych wspólnie ze wszystkimi naszymi sojusznikami uczestniczy co roku około 50% młodzieży - jest to bezsprzecznie duże osiągnięcie.

Należy jednak zdać sobie sprawę, że potrzeby masowego ruchu sportowego młodzieży szkolnej są dużo większe. Pamiętać musimy o zadaniach jakie przed polskim ruchem sportowym postawił IV Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

W uchwale czytamy:

"Więcej niż dotychczas uwagi wymaga ogarnięcie wychowaniem fizycznym jak największej iliczyby młodzieży szkolnej, zwłaszcza w szkołach podstawowych i średnich. Organizacje młodzieżowe wspólnie z zainteresowanymi resortami i instytucjami, kierując się troską o wszechstronny rozwój młodego człowieka, powinny znacznie więcej uwagi poświęcać organizacji życia kulturalnego, wypoczynku oraz rozwoju sportu i turystyki".

Istnieją w naszym sporcie szkolnym, w rozmieszczeniu sieci SKS, sekcji sportowych, a nawet i MKS oraz w ilości i aktywności młodzieży duże dysproporcje i zaniedbania.

Niewykorzystywane są w pełni społeczne możliwości właściwego zaangażowania i wychowania aktywu młodzieżowego, bazy i

urządzeń sportowych, a także kwalifikowanej kadry nauczycielskiej. Są także miasta i powiaty, które zbyt słabo aktywizujemy w naszej działalności sportowej. Zbyt słabo i nielicznie angażowano do udziału w masowym ruchu sportowym szkoły podstawowe i średnie środowiska wiejskiego. Warto, aby i o tych sprawach m.in. nasi aktywiści i działacze nie zapomnieli w toczącej się kampanii wyborczej do Rad Narodowych i Sejmu.

Oprócz szeregu subiektywnych przyczyn wpływających na obecny stan kultury fizycznej młodzieży szkolnej, należy stwierdzić, że istnieją także obiektywne trudności, w jakich pracuje Szkolny Związek Sportowy. Jest przecież publiczną tajemnicą, że w stosunku do zasięgu i możliwości rozwojowych, SZS dysponuje bardzo małymi środkami finansowymi. Kadra fachowa Związku jest najniżej opłacana w stosunku do wszystkich innych Pionów i Federacji Sportowych. Otrzymywane dotacje z GKKFiT na zakup sprzętu sportowego tylko w minimalnym procencie zabezpieczają nasze potrzeby.

Od kilku lat wzrasta systematycznie ilość szkół i uczącej się młodzieży. Wzrastają także niezależnie od nas koszty urządzeń sportowych, sprzętu i organizacji imprez sportowych. Natomiast odwrotnie wygląda sprawa środków finansowych na działalność.

Prowadzona dyskusja w prasie, radio i telewizji na temat rozwoju sportu sprowadza się zawsze do szkoły - bądź to źródła słabości polskiego sportu lub jako jedyne źródła niewyczerpanych rezerw i możliwości rozwojowych.

Szczególnie po ostatniej Olimpiadzie młodzież szkolna jest w centrum uwagi całego społeczeństwa - a więc i Szkolny Związek Sportowy musi widzieć w swojej działalności główną bazę przyszłości polskiego sportu.

Dlatego też wszyscy ci, którzy dobrze życzą polskiemu sportowi i kulturze fizycznej oraz widzą potrzebę świadczeń na sport w szkole - są najważniejszymi dla nas sojusznikami - a ich pomoc w tej sprawie jest jak najbardziej cenna.

Mimo szeregu braków, oceniamy jednak pozytywnie dwuletni dorobek Szkolnego Związku Sportowego w realizacji przyjętych na Zjeździe nowych kierunków działalności. Musimy sobie zdać sprawę, że dalszy szeroki rozwój sportu szkolnego uzależniony

jest od prawidłowego ustawienia działalności podstawowej kół Szkolnego Związku Sportowego, jakim jest Szkolne Koło Sportowe.

Kierunki rozwoju działalności Szkolnych Kół Sportowych

Przystępując do omówienia głównych kierunków rozwoju działalności Szkolnych Kół Sportowych - musimy nawiązać do istniejących dokumentów resortu, w oparciu o które, prowadzona jest dotychczasowa działalność Szkolnych Kół Sportowych.

Skolne Koło Sportowe działa w szkole średniej i podstawowej na podstawie Zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 20 września 1957 roku.

W myśl tych dokumentów Szkolne Koło Sportowe jest organem szkoły powołanym dla usportowienia całości młodzieży w szkole. SKS ma za zadanie także stworzenie warunków dla zdolniejszej sportowo młodzieży podnoszenia umiejętności sportowych w wybranych dyscyplinach sportu. Zgodnie ze statutem SZS zatwierdzonym przez Min. Oświaty, Szkolne Koło Sportowe jest również podstawową komórką Szkolnego Związku Sportowego - realizującą główne zadania sportowe i organizacyjne Związku. W formie organizacyjnej SKS łączy działanie szkoły z działaniem społecznej organizacji, jaką jest SZS.

Skolne Koło Sportowe prowadzi pracę sportowo-organizacyjną w zespołach klasowych oraz pracę sportowo-wyszkoleniową w sekcjach sportowych.

Układ tych kierunków działania uzależniony jest od warunków, jakimi dysponuje szkoła (baza sprzętowa - urządzenia i tradycje szkoły).

Wewnątrz szkoły SKS prowadzi pracę sportową przez angażowanie samej młodzieży przy współdziałaniu z młodzieżowymi organizacjami w szkole średniej z ZMS, ZMW i ZHP, w szkole podstawowej w ZHP.

Podstawę pracy sportowej wewnątrz szkoły średniej stanowią szkolne Igrzyska Sportowe zainicjowane przez ZMS w ramach JKS-SZS. Polegają one na stałym współzawodnictwie międzyklasowym, którego głównym czynnikiem jest udział całej młodzieży w zawodach. Igrzyska stanowią całoroczny system imprez w szkole średniej.

Zadaniem SKS w szkołach podstawowych jest organizacja imprez objętych JKS, Szkolnego Związku Sportowego przy ścisłej współpracy z ZHP.

W szkołach podstawowych, podstawą pracy stają się masowe imprezy zainicjowane i ujęte w JKS - SZS czwórboj, sztafety, sporty zimowe oraz tradycyjnie upowszechniana przez SZS piłka ręczna i piłka nożna.

Na podstawie tych rozgrywek SKS zestawia swą szkolną reprezentację do rozgrywek międzyszkolnych inicjowanych przez Zarząd Powiatowy SZS.

SKS obok pracy sportowej prowadzonej w szkole, polegającej na uaktywnieniu zespołów klasowych i całej młodzieży, prowadzi pracę wychowawczą z sekcjami w poszczególnych dyscyplinach sportu. Pracę tę prowadzi w zasadzie nauczyciel z pomocą aktywnych młodzieżowych pomocników instruktorów.

Sekcja SKS, obok rejestracji w Zarządzie Powiatowym SZS może zgłosić się w odpowiednim Polskim Związku Sportowym. Zgłoszenia dokonuje SKS za zgodą szkoły oraz Zarządu Okręgowego SZS na wniosek Zarządu Powiatowego SZS.

Zadaniem takiej sekcji jest przygotowanie ćwiczących do udziału w zawodach inicjowanych i organizowanych przez Zarząd Powiatowy SZS oraz poszczególne Okręgowe Związki Sportowe. Sekcje te, aby mogły być zgłoszone do OZS muszą reprezentować odpowiedni poziom sportowy.

Podstawą do udziału w rozgrywkach jest JKS oraz regulaminy poszczególnych imprez sportowych SKS, jako jedyne dokumenty uprawniające SKS do działalności poza szkołą. Kalendarz ten przesyła szkole Zarząd Powiatowy SZS:

W dalszym rozwoju sekcji sportowych SKS zarejestrowanych w Polskich Związkach Sportowych konieczne jest przyjęcie następujących zasad powoływania i działalności tych sekcji.

W ramach SKS powinny działać przede wszystkim sekcje gier sportowych (koszykówka, piłka ręczna, piłka nożna, piłka siatkowa) reprezentujące swoje środowisko w imprezach kalendarzowych, oraz sekcje lekkiej atletyki, gimnastyki, pływania, strzelectwa itp., włączając się do masowych zawodów szkół, jak "pięciobój drużynowy", "Terenowa Liga SKS", Mistrzostwa gimnastyczne w układach "C" - powiatu itp.

Jednocześnie zakładamy, że w SKS powinny być prowadzone i reprezentować szkołę w rozgrywkach na zewnątrz minimum 2-3 dyscypliny sportowe (nie jest to równoznaczne z ilością zespołów w tych dyscyplinach).

Natomiast w dyscyplinach indywidualnych letnich i zimowych, ze względu na konieczność posiadania kwalifikowanych kadr specjalistycznych, odpowiednich obiektów i urządzeń sportowych oraz innej specyfiki szkolenia - prowadzenie sekcji sportowych w formie międzyszkolnej w MKS - przy Ośrodkach Międzyszkolnych, "Pałacach Młodzieży", MDK i obiektach sportowych.

MKS grupujący młodzież ze wszystkich szkół swojego środowiska - reprezentuje swoje miasto w rozgrywkach kalendarzowych.

W takim ustawieniu tworzenie sekcji MKS nie może kolidować z działalnością SKS. Sprawy winny regulować Zarządy Okręgowe w porozumieniu z Zarządami Powiatowymi, mając na uwadze ogólne dobro sportu i jego tradycje w danym środowisku, ilość i jakość urządzeń i obiektów sportowych, ilość szkół w danym terenie oraz możliwości zabezpieczenia kwalifikowanej kadry trenersko-instruktorskiej.

Dla określenia działalności organizacyjnej SKS należy przyjąć następujące zasady:

SKS zgłasza przynależność do SZS przez zarejestrowanie Koła i jego sekcji sportowych w Zarządzie Powiatowym SZS i opłacenie rocznej składki w wysokości 100 zł.

SKS powinien zgłosić do Zarządu Powiatowego 2 do 3 sekcji sportowych, w których będzie prowadzona systematyczna praca wyszkoleniowa.

Członkowie zarejestrowanego SKS stają się uczestnikami SZS, uzyskując prawa i przyjmując statutowe obowiązki Związku.

Dla zabezpieczenia pomocy i opieki - dyrektor (kierownik) szkoły w porozumieniu z Zarządem Powiatowym powinien powołać Radę Opiekunczą, której zadaniem będzie udzielanie pomocy w działalności wychowawczej, organizacyjnej i sportowej. Rada Opiekuncza powinna współpracować z Komitetem Rodzicielskim. W skład Rady powinni wchodzić: przedstawiciele Komitetu Rodzicielskiego, opiekun ZMS, ZMW, instruktor ZHP, nauczyciele, rodzice, absolwenci szkoły i inne osoby, będące członkami Związku.

Gwarancją planowego i prawidłowego działania SKS będzie wspólny plan pracy Rady SKS na cały rok szkolny, uwzględniający zadania dla wszystkich organizacji współdziałających w rozwoju sportu szkolnego.

Ocena wspólnej działalności SKS i organizacji młodzieżowych powinna być tematem Rady Pedagogicznej ujętym w rocznym planie dydaktyczno-wychowawczym szkoły.

W celu rozszerzenia działalności Zarząd SKS w szkole średniej powinien powołać klasowych organizatorów sportu drogą wyboru, na ogólnych zebraniach klasowych. Do zadań klasowego organizatora należałoby: mobilizowanie kolegów do udziału w imprezach masowych, w zawodach sportowych, wycieczkach itp., organizowanie zajęć sportowych z członkami klasowej grupy sportowej, prowadzenie ewidencji członków klasowej grupy, udzielanie pomocy organizacyjnej nauczycielowi w przy organizacji imprez, zawodów, zdobywaniu odznak sportowych itp.

Niemniej kierownik (dyrektor) szkoły wspólnie z zainteresowanymi wychowawcami powinien czuwać nad prawidłową realizacją planu pracy przez aktyw młodzieżowy. Głównym zadaniem jest opieka nad właściwym zorganizowaniem pracy Zarządu SKS i aktywną działalnością Rady Opiekunczej SKS.

Biorąc jednak pod uwagę specyfikę pracy z młodzieżą szkół podstawowych, należy przyjąć zasadę, że władze SKS powinny składać się z przedstawicieli grona nauczycielskiego, Komitetu Rodzicielskiego oraz przedstawicieli organizacji młodzieżowych i współdziałających na odcinku sportu szkoły podstawowej, innych instytucji i organizacji.

Nie należy jednak całkowicie rezygnować z młodzieżowego aktywu sportowego w szkole podstawowej (mając również na uwadze 8-letni program nauczania), natomiast należy angażować młodzieżowy aktyw do organizacji konkretnych imprez i akcji nie wymagających długoterminowych prac młodzieży w tym zakresie.

Należy szukać takich rozwiązań strukturalnych, które umożliwiłyby koncentrację wszystkich środków finansowych i organizacyjnych w SKS - głównym ogniwie sportu szkolnego.

W obecnej sytuacji istnieje konieczność rewizji niektórych dokumentów dotyczących pracy SKS i PS z uwzględnieniem specyfi-

ki i różnic dotyczących szkoły zawodowej w części poświęconej uregulowaniu spraw finansowych.

Warto rozważyć możliwości przekazania tych środków do dyspozycji SZS z przeznaczeniem na działalność SKS, co pozwoliłoby odpowiednio profilować działalność SKS oraz prowadzić jednolitą politykę w całym środowisku szkolnym w zakresie rozwoju pracy sportowej.

W trosce o prowadzenie jednolitej polityki w całym środowisku młodzieży szkolnej konieczne jest sięgnięcie do dobrych doświadczeń "Zrywu" i przedyskutowanie sprawy włączenia do działalności SZS na wszystkich szczeblach przedstawicieli resortów i ich szkół, natomiast młodzieży umożliwić równe warunki udziału we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez SZS wspólnie z organizacjami młodzieżowymi. Szczególnego omówienia wymaga sprawa organizacji życia sportowego w szkołach przyzakładowych i międzyszkolnych jak również szersze niż dotychczas wejście z bogatym programem do nowych szkół na wsi.

Jedną z bardzo ważnych form ożywienia całorocznej działalności SKS powinno być współzawodnictwo wewnątrz szkoły między klasami i współzawodnictwo między SKS, które należy prowadzić osobno w powiatach i osobno w okręgach - oddzielnie dla szkół podstawowych i dla szkół średnich.

Współzawodnictwo powinno obejmować następujące zagadnienia:

1. Masowe szkolne imprezy sportowe ujęte w kalendarzu sportowym.
2. Udział w Mistrzostwach Szkół w powiecie, okręgu oraz w Mistrzostwach Polski Juniorów.
3. Zdobywanie odznak sprawności fizycznej, odznaki "już pływam", lub karty pływackiej oraz Kółek Olimpijskich i klas sportowych.
4. Szkolenie organizatorów sportu szkolnego, sędziów młodzieżowych i młodzieżowych instruktorów sportu.
5. Czynny społeczny.

Zakładając ustawienie sekcji gier sportowych w SKS, w oparciu o jedną szkołę - dysponującą odpowiednimi urządzeniami, zobowiązani jesteśmy tak przeprowadzić tę akcję, aby nic nie utracić z dotychczasowego dorobku i pozycji, jaką zajmuje SZS

w tych dyscyplinach na terenie kraju. Należy przyjąć, że praca SKS oparta jest o środki szkoły (Komitetu Rodzicielskiego - zakładu opiekuńczego) i władz oświatowych. Mając na uwadze kontynuację prac sekcji MKS przez Szkolne Koła Sportowe, Szkolny Związek Sportowy może udzielić pomocy finansowej wyróżniającym się w pracy SKS w różnych formach, a w szczególności sekcjom zgłoszonym do Polskich Związków Sportowych, reprezentującym barwy SZS w rozgrywkach okręgowych i centralnych PZS.

Należy przyjąć również zasadę, że Jednolity Kalendarz Sportowy Młodzieży Szkolnej jest podstawowym dokumentem regulującym udział młodzieży szkolnej w ruchu sportowym. W kategorii dzieci i młodzików Szkolny Związek Sportowy został gestorem w stosunku do wszystkich Polskich Związków Sportowych. Kalendarz SZS w kategorii dzieci i młodzików ma być częścią Centralnego JKS wydawanego przez GKKEiT.

Wszystkie imprezy organizowane w tej kategorii wiekowej przez inne organizacje powinny być uzgadniane z instancjami SZS i ujęte w JKS SZS (na wszystkich szczeblach od szkoły do centralnego włącznie).

W imprezach Związków i organizacji sportowych nie ujętych w Jednolitym Kalendarzu SZS - młodzież szkolna nie ma prawa uczestniczenia.

W przypadku stwierdzenia naruszenia tych zasad, konieczna jest interwencja władz oświatowych, Komitetów Kultury Fizycznej i Turystyki oraz Szkolnego Związku Sportowego odnośnych szczebli.

W kategorii juniorów Szkolny Związek Sportowy opracowuje własny kalendarz, uwzględniając w nim wszystkie imprezy dla tej kategorii organizowane przez poszczególne Polskie Związki Sportowe.

Polskie Związki Sportowe opracowując kalendarz są zobowiązane do przestrzegania terminów nasilenia nauki ucznia w szkole i konsultowania tych spraw z Zarządem Głównym Szkolnego Związku Sportowego.

Planowany, systematyczny i stały wzrost udziału młodzieży szkolnej w SKS wymaga przyjęcia zasady, że Szkolny Związek Sportowy jest organizacją dla młodzieży szkolnej. Głównym wysiłkiem wszystkich instancji Związku jak i jego aktywu spo-

tecznego powinna być stała troska idąca w kierunku systematycznego zwiększenia ilości uczestników i członków Związku.

Młodzieżowi działacze jak również młodzi sportowcy po ukończeniu nauki w szkole, zgodnie z przyjętymi dotychczas zasadami powinni być kierowani do dalszej pracy w jednostkach sportowych pozaszkolnych.

Dlatego też konieczne jest ostateczne uregulowanie spraw związanych z przynależnością młodzieży szkolnej do klubów pozaszkolnych.

Uznając powszechnie stosowaną zasadę dobrowolności w ogólnym ruchu sportowym w Polsce, młodzież szkolna ma prawo należeć do klubów sportowych pozaszkolnych. Udział młodzieży szkolnej w pracach klubów pozaszkolnych, nie może jednak odbywać się bez wiedzy rodziców, Dyrekcji Szkoły i zgody lekarza szkolnego. W tej sprawie zostały opracowane odpowiednie zalecenia. Chodzi jednak o to, aby te zalecenia były odpowiednio respektowane przez wszystkie zainteresowane organizacje i ich jednostki terenowe. Zachodzi więc potrzeba, aktualizacji obowiązujących dotychczas zarządzeń w powyższej sprawie. Zagadnienie to jest bezpośrednio związane z właściwym pojęciem form patronatów klubów sportowych nad młodzieżą szkolną. Kluby Sportowe, dysponujące właściwą kadrą fachową oraz możliwością przyjęcia z pomocą szkole w zakupie i wyposażeniu szkoły w sprzęt sportowy - mogą nad tymi szkołami obejmować patronaty.

Objęcie patronatem szkoły, zobowiązuje klub sportowy do pełnego włączenia się w organizację i przeprowadzenie ustalonych w JKS-SZS wszystkich imprez sportowych oraz pomocy i opieki nad wyróżniającymi się młodymi sportowcami, którzy mogą być członkami patronującego klubu. Prawo objęcia patronatu nad szkołą przez Klub Sportowy - po uprzednim wystąpieniu z ułożonym wnioskiem daje KOS w porozumieniu z ZO SZS po otrzymaniu opinii odnośnego Zarządu Powiatowego SZS, który w późniejszym okresie czuwać będzie nad spełnianiem funkcji patronatu przez klub sportowy. W wypadku nakładania się terminów imprez klubowych uczeń zobowiązany jest przede wszystkim do reprezentowania barw szkoły lub SZS.

Nowy profil działania SZS stawiający jako główne zadania jak najszersze umasowienie sportu wśród młodzieży szkolnej zobowiązuje Związek do ścisłego powiązania swoich poczyniń z działalnością w szkole młodzieżowych organizacji ZMS, ZMW, ZHP. Doświadczenia z lat ubiegłych z prowadzonych wspólnie imprez i podejmowanych inicjatyw przez SZS, ZMS, ZMW, ZHP potwierdzają słusność i potrzebę ścisłego powiązania i współdziałania w organizacji życia sportowego w środowisku szkolnym.

Stale rozwijająca się działalność sportowa w szkole i coraz większe zadania stawiane przed SZS, jako głównym organizatorem tej działalności, zmusza nas do przyjęcia jednolitego systemu imprez sportowych w szkole oraz wyraźnego podziału zadań w ramach nowo przyjętej struktury sportu szkolnego.

Szkolny Związek Sportowy jest głównym organizatorem i koordynatorem życia sportowego w szkole, natomiast dla organizacji ideowo-wychowawczych ZMS-ZMW, ZHP praca sportowa jest jedną ze skutecznych form stosowanych w pracy wychowawczej z młodzieżą, jest poważnym środkiem oddziaływania na młodzież. Do tego celu należy wykorzystać bogate doświadczenia i ustalić długofalowy plan działalności czterech organizacji, pozwalający na spełnianie przez SZS nowej roli organizatora i koordynatora życia sportowego w szkole.

Przyjęty jednolity system imprez szkolnych oraz nowa struktura sportu szkolnego wymaga kompleksowego opracowania wytycznych w zakresie współdziałania SZS, ZMS, ZMW, ZHP zarówno w zakresie działalności programowej, szkoleniowej, organizacyjnej i propagandowej.

Realizując wspólnie JKS określający wspólną politykę SZS i organizacji młodzieżowych będziemy w pełni korzystali również z pomocy organizacji młodzieżowych w szkoleniu młodzieżowego aktywu sportowego, a w szczególności przy kierowaniu kandydatów na to szkolenie.

Korzystając z bogatych doświadczeń i tradycji organizacji młodzieżowych w przeprowadzaniu imprez sportowych nie możemy również zapomnieć o ciekawych formach rozwijania sportów obronnych, które powinny się znaleźć w nowym JKS.

W prowadzonej przez SZS coraz bardziej masowej działalności konieczny jest szeroki front działania społecznego, pozwa-

lający wykorzystać do tego celu pomoc wszystkich naszych sojuszników. Tworząc szeroki front społecznej odpowiedzialności za wychowanie młodzieży należy podkreślić, że działalność sportowa wśród młodzieży szkolnej jest poważnym ogniwem w ogólnym procesie wychowania młodego pokolenia. To co zrobiliśmy upoważnia nas do stawiania nowych zadań i przyjęcia szerokiego programu działania, z którym w pierwszym rzędzie należy zapoznać władze administracji szkolnej. *Bibl. Jag.*

Konieczne jest wystąpienie z szeregiem konkretnych dezyderatów pod adresem samej szkoły, która powinna stwarzać coraz dogodniejsze warunki do rozwoju życia sportowego w szkole. Definitywnego uregulowania wymaga sprawa organizacji życia pozalekcyjnego w szkole, dotyczy to między innymi sprawy wejścia młodzieży po lekcjach na boiska przyszkolne, sale gimnastyczne, czy inne obiekty sportowe, możliwość otrzymania sprzętu sportowego z magazynu szkolnego. Zwiększenie troski Kierownictw szkół o zdrowie młodzieży, o stwarzanie warunków do wyżycia się ruchowego młodzieży, wymaga uregulowania również w niektórych środowiskach anormalnej sytuacji wykorzystania przerw międzylekcyjnych - zabranianie wychodzenia z budynku w trosce o byszczące podłogi, ze szkodą dla zdrowia dziecka.

Istnieje również potrzeba wykorzystania w czasie przerw, lub przed rozpoczęciem lekcji dodatkowych ćwiczeń pozwalających na regenerację sił oraz koncentrację uwagi ucznia. Wykorzystać należy doświadczenia zakładów pracy w tej dziedzinie.

Na popularyzację czekają ciekawe doświadczenia niektórych okręgów jak: np. Olsztyna, gdzie wprowadzono jeden dzień w tygodniu na zawody sportowe wewnątrzszkolne i międzyszkolne. W dniu tym w planie lekcji uwzględniona jest mniejsza ilość lekcji, cała młodzież pod opieką wychowawców udaje się na boiska, czy sale gimnastyczne. Na dzień następny nie są zadawane lekcje. Formy te zdały dobrze egzamin.

Dla wprowadzenia w szkole tych wielu inicjatyw musimy pozyskać rady pedagogiczne, rady opiekuńcze SKS, a w szczególności Komitety Rodzicielskie, rodziców - sympatyków sportu, będących wyrazem zainteresowania społeczeństwa rozwojem sportu szkolnego. W tych sprawach istnieje wyraźna potrzeba sprecyzowania wytycznych Kierownictwa Ministerstwa Oświaty określają-

cych zadania dla szkół w stwarzaniu warunków i opieki nad rozwijającą się działalnością sportową w szkole oraz roli, jaką powinny odegrać Komitety Rodzicielskie w pomocy udzielanej sportowi szkolnemu.

Określając w opracowywanych dokumentach zasady patronatów nad szkołami musimy zwrócić uwagę na konieczność tworzenia szerokiego frontu działania i społecznej odpowiedzialności za wychowanie naszej młodzieży. W pełni należy wykorzystać dotychczasowe doświadczenia ze szkolnictwa zawodowego obejmowania patronatami szkół przez zakłady pracy i rady zakładowe i wynikające stąd możliwości udzielania dużej pomocy organizacyjnej i materialno-finansowej, a nawet budowy obiektów i urządzeń sportowych.

Biorąc pod uwagę bogaty dorobek młodzieży szkolnej w budowie i konserwacji przez młodzież przyszkolnych obiektów i urządzeń sportowych, warto się zastanowić również nad możliwością produkcji popularnego sprzętu sportowego przez szkoły zawodowe, co może poważnie zabezpieczyć deficyt tego sprzętu w szkole, jak również znacznie obniżyć jego cenę.

Warto również zastanowić się nad organizacją własnych wypożyczalni sprzętu sportowego organizowanych przez młodzież w ramach spółdzielni uczniowskich, wykorzystując ciekawe doświadczenia młodzieży z Bochni.

Proponujemy opracowanie i przyjęcie ramowych wytycznych, określających kierunki działania i rozwoju SKS i jego sekcji sportowych oraz nowych regulaminów odrębnych dla szkół podstawowych i szkół średnich, mając na uwadze specyfikę pracy tych szkół oraz wiek młodzieży.

Dla lepszego zobrazowania zarówno działalności programowej jak i organizacyjnej SKS, chcemy dokładniej określić tę działalność z uwzględnieniem specyfiki pracy w środowisku szkół podstawowych i średnich.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń i uwag przekazanych przez jednostki terenowe SZS konieczne jest dokonanie zmiany dotychczasowych zasad określających działalność. W tej sprawie koniecznym jest ustalenie obowiązujących imprez i zawodów zarówno dla szkół podstawowych jak i średnich.

Wydaje nam się, że dotychczasowa forma zawodów masowych dla szkół podstawowych w formie "Czwórboju LA" jest zbyt wy-cinkowa - a samo przygotowanie szkoły do zawodów międzyszkol-nych eliminuje pracę w innych dyscyplinach jak gry sportowe, gimnastykę, pływanie itp.

Naszym zdaniem należy wykorzystać w pełni doświadczenia zdobyte w organizacji Czwórboju LA i rozszerzyć masową pracę sportową w szkole podstawowej na inne dyscypliny sportowe - a w szczególności gry sportowe.

W szkole średniej wszystkich typów - proponujemy w uzgod-nieniu z ZMS, ZMW i ZHP - modyfikację szkolnych igrzysk spor-towych, które w głównej mierze opierać się powinny na przyję-tym dotychczas w programie ZMS i SZS.

Aby imprezy te nie były jednak tylko krótkotrwałymi akcja-mi proponujemy stworzenie "SKS-owskiej ligi szkolnej" zarówno w LA, jak i we wszystkich grach sportowych - odrębnie dla szkół podstawowych i średnich.

Liga w tych dyscyplinach winna się dzielić na ligę wew-nątrzeszkolną, w ramach której w ciągu całego roku szkolnego rozgrywają spotkania reprezentacje klasowe oraz ligę między-szkolną, w ramach której współzawodniczą w środowisku powiato-wym (w ramach rejonu lub miejscowości, gdzie jest więcej szkół). Sekcje Szkolnych Kół Sportowych. Program takiej Ligi Międzyszkolnej w dostosowaniu do potrzeb i możliwości środo-wiska powinien opracować Zarząd Powiatowy SZS.

Każda szkoła średnia powinna prowadzić minimum w 3 dyscy-plinach ligę wewnętrzną w szkole oraz powinna zgłosić minimum 2-3 zespoły (jeden zespół obowiązkowo w la oraz 2 zespoły w grach) do Ligi Międzyszkolnej.

Przyjęcie tej formy zawodów trwających przez cały rok szkolny zarówno dla szkół podstawowych jak i średnich stwarza możliwości lepszej niż dotychczas oceny pracy sportowej każdej szkoły i większej aktywizacji nauczycieli wf - jego pracy w SKS.

W celu spopularyzowania idei całorocznych zawodów oraz u-koronowania wkładu pracy młodzieży i grona nauczycielskiego proponujemy ustalenie ścisłych terminów tzw. "Świąt Sportu Szkolnego".

Naszym zdaniem, każda szkoła powinna w okresie miesiąca września, po rozpoczęciu roku szkolnego oraz w miesiącu maju lub początkach czerwca, na zakończenie roku szkolnego, mieć dzień wolny od nauki tzw. "Dzień Sportu Szkolnego".

Postulujemy pod adresem władz szkolnych, aby w każdym województwie ustalić stałe dni w okresie jesiennym i wiosennym, dla organizacji "Świąt Sportu Szkolnego".

Dni te uznać powinny również i okazać pełne poparcie wszystkie organizacje sportowe i społeczne, a w szczególności Komitety Kultury Fizycznej.

Analogicznie warto zastanowić się nad ustaleniem szczegółowych terminów dotyczących "Powiatowych Świąt Sportu Szkolnego" - ze swojej strony proponowalibyśmy - na rozpoczęcie roku szkolnego trzecią kolejną niedzielę miesiąca września oraz na zakończenie roku szkolnego - ostatnią niedzielę miesiąca maja. W tych dniach wszystkie obiekty sportowe powinny być oddane bez odpłatności do użytku młodzieży szkolnej. Program takich zawodów może być w pełni dowolny, sparty jednak o kalendarz sportowy SZS.

Powyższe "Święta Sportu Szkolnego" powinny być organizowane jak najbardziej uroczyste przy pełnym włączeniu się wszystkich organizacji młodzieżowych, inspektoratów oświaty, zakładów opiekuńczych szkół, KKFiT oraz innych organizacji i instytucji. Zwycięzcy zawodów (szkoły i młodzież) powinni otrzymać nagrody i dyplomy, a nauczyciele tych zespołów odpowiednie wyróżnienia.

Właściwa organizacja imprezy sportowej dla młodzieży szkolnej, atrakcyjny jej program oraz odpowiednie jej spopularyzowanie przez miejscową prasę i radio, stwarza możliwość pełnej aktywizacji całej młodzieży szkolnej danego środowiska - dopinguje młodzież do czynnego i systematycznego uprawiania sportu.

Odrębny problem godny przedyskutowania to wprowadzenie w życie nowej, atrakcyjnej odznaki dla młodzieży szkolnej np. pod nazwą "Szkolna Odznaka Sportowa", podsumowującej zawody wielobożowe, odrębnej dla młodzieży szkół podstawowych i dla młodzieży szkół średnich. Nie mamy jeszcze ustalonych koncepcji i norm na te odznaki - tą sprawą powinna się zająć Rada Progra-

mowo-Sportowa w porozumieniu z Instytutem Naukowym Kultury Fizycznej i Ministerstwem Oświaty. Wydaje nam się jednak, że poza wykazaniem ogólnej sprawności fizycznej odpowiadającej określonemu wiekowi ucznia - ubiegający się o odznakę musiałyby wykazać się umiejętnościami w pływaniu. Odznaka taka w formie znaczka i legitymacji w uroczysty sposób powinna być wręczona uczniowi przy okazji Świąt Sportu Szkolnego.

Propozycje te są między innymi częściową realizacją uchwał III Zjazdu ZMS, który proponuje wprowadzenie trzystopniowego i jedynego systemu zdobywania odznak sprawności fizycznej w miejsce obecnie istniejących odznak MOSFiz i POSFiz.

Zmiana profilu działania, a tym samym przyjęcie nowej roli Szkolnego Związku Sportowego, jako organizatora i koordynatora sportu szkolnego, wymaga przyjęcia w przedmiocie tej sprawy konkretnych ustaleń, pozwalających na pełne sprawowanie przydzielonych funkcji oraz przydziału środków zabezpieczających to działanie.

W tych sprawach konieczne jest wydanie dokumentu wyraźnie określającego obecną rolę, jaką ma spełniać Szkolny Związek Sportowy, a więc związane z tym zarówno prawa jak i obowiązki organizacji społecznej odpowiedzialnej przed resortem oświaty za organizowaną działalność sportową oraz koordynację tej działalności wśród młodzieży szkolnej.

W celu umocnienia organizacyjnego Szkolnego Związku Sportowego na szczeblu powiatu i miast wydzielonych na terenie całego kraju, w roku 1964 powstało 315 Zarządów Powiatowych (Miejskich) Szkolnego Związku Sportowego.

Pracą tych nowo powstałych jednostek powiatowych i miejskich kieruje 19 Zarządów Okręgowych Szkolnego Związku Sportowego, podległych Zarządowi Głównemu SZS.

Jednostki te działają w ścisłym powiązaniu z Inspektoratami Oświaty oraz Kuratoriami Okręgów Szkolnych.

Około 90% członków władz SZS, na wszystkich szczeblach to pracownicy podlegli resortowi Oświaty.

Koncentrując uwagę wokół problemowych zagadnień decydujących o dalszym prawidłowym rozwoju naszego Związku, nie wolno nam zapominać o bieżących ważnych zadaniach, które stoją przed naszą organizacją jeszcze w tym roku.

Głównym zadaniem wymagającym pełnej mobilizacji całego Związku, jego najbliższych sojuszników jest właściwe przygotowanie i przeprowadzenie Ogólnopolskich Letnich Igrzysk Młodzieży Szkolnej, które zakończą się finałami w okresie 18-22 lipca 1965 r. w Olsztynie.

Pragniemy ożywić całoroczną działalność sportową wewnątrz szkoły, nadać uroczysty charakter Igrzyskom Powiatowym i Wojewódzkim, a w szczególności dołożyć maksimum wysiłku, ażeby finały Igrzysk w Olsztynie, będące częścią programu uroczystych obchodów XX-lecia przyłączenia do macierzy Ziemi Warmińsko-Mazurskiej, wypadły jak najlepiej i żeby były prawdziwym przeglądem dorobku sportu szkolnego otoczonego opieką Państwa i Partii.

Drugim ważnym zadaniem jest właściwe przygotowanie i przeprowadzenie całości akcji obozowej ze szczególnym nastawieniem dla szkolenia młodzieżowego aktywu sportowego przyszłych kadr społecznych - ofiarnych działaczy naszego Związku, jak i całego ruchu sportowego w Polsce.

W tej sprawie Prezydium Zarządu Głównego powzięło odpowiednie decyzje i wydane zostały wytyczne dla Zarządów Okręgowych.

Przebiegająca jesienią kampania sprawozdawczo-wyborcza w SZS pozwoli na dokonanie szczegółowej analizy słuszności przyjętego programu i kierunku działania oraz podsumowania dotychczasowych osiągnięć, jak i przekazania doświadczeń z pracy poszczególnych środowisk.

Jesteśmy przekonani, że mimo ogromów zadań stojących przed Związkiem, potrafimy przyjęty program w pełni realizować ku zadowoleniu nas wszystkich z dobrze spełnionego obowiązku społecznego.

U C H W A Ł A

PLENUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO SZKOLNEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO
z dnia 2 kwietnia 1965 r.

Plenum Zarządu Głównego Szkolnego Związku Sportowego, po wysłuchaniu referatu Przewodniczącego oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji, przyjmuje pozytywną ocenę dotychczasowej działalności Zarządu Głównego i jego Prezydium w realizacji zadań wytyczonych przez III Zjazd SZS oraz główne kierunki działalności SKS i współdziałania SZS z innymi organizacjami i instytucjami, ujęte w referacie, poparte w dyskusji, a w szczególności przez przedstawicieli Kierownictw ZMS, ZMW i ZHP oraz ustala następujące wytyczne do dalszej działalności SZS w tym zakresie.

W zakresie działalności programowej

Konieczne jest przyjęcie w całym kraju jednolitego programu działalności sportowej wśród młodzieży szkolnej i systemu imprez sportowych dostępnych dla całej młodzieży szkolnej, bez względu na przynależność resortową przyjmując zasadę:

1. Uznania Jednolitego Kalendarza Sportowego Młodzieży Szkolnej jako podstawowego dokumentu zespalającego inicjatywy i wysiłki SZS i organizacji młodzieżowych ZHP, ZMS, ZMW oraz innych organizacji i instytucji, regulującego udział młodzieży szkolnej w życiu sportowym przez fakt, że stanowi to część JKS wydawanego przez GKKFiT w kategorii dzieci i młodzików.
2. Organizacji Ogólnopolskich Letnich i Zimowych Igrzysk Młodzieży Szkolnej - imprezy aktywizującej wszystkie jednostki do masowej działalności sportowej.

3. Wyraźnego powiązania systemu imprez masowych dla młodzieży szkolnej - igrzysk letnich i zimowych jako części dotyczącej młodzieży szkolnej w programie ogólnopolskiego ruchu spartakiadowego.
4. Oceniania przebiegu Igrzysk w oparciu o wyniki współzawodnictwa wewnątrzszkolkowego SZS i ogólnopolskiego współzawodnictwa spartakiadowego.
5. Podniesienie rangi i roli SKS, jako głównego organizatora życia sportowego w szkole.

W celu skonkretyzowania kierunku rozwoju dyscyplin sportowych i organizacji imprez w ramach Jednolitego Kalendarza Sportowego SZS, należy w programie ująć i organizować:

I. Dla szkół podstawowych

1. Lekka atletyka - a) lekkoatletyczny Czwórbój Przyjaźni o Puchar "Świata Młodych",
b) sztafety im. Janusza Kusocińskiego.
2. Piłka ręczna - - Ogólnopolskie Mistrzostwa Szkół Podstawowych.
3. Piłka nożna - Ogólnopolskie Mistrzostwa Szkół Podstawowych.
4. Gimnastyka - Mistrzostwa Szkoły w układzie A B C (punktowane w formie korespondencyjnej na szczeblu wojewódzkim).
5. Łucznictwo - Łucznicze zawody korespondencyjne.
6. Sporty zimowe - zgodnie z programem Ogólnopolskich Igrzysk Zimowych Młodzieży Szkolnej
  - a) łyżwiarstwo szybkie - bieg na łyżwach krótkich,
  - b) łyżwiarstwo figurowe - (I Krok łyżwiarSKI),
  - c) saneczkarstwo - wielobój saneczkowy,
  - d) narciarstwo - biegi narciarskie płaskie, biegi patrolowe na Młodzie-

- żową Odznakę Sprawności Obronnej,
slalom narciarski, skoki narciarskie na skoczniach terenowych,
e) wielobój łyżwiarski dziewcząt o Puchar Redakcji "Błękitna Sztafeta",
f) zawody hokejowe chłopców o "Złoty Krążek" Redakcji "Świata Młodych".

7. Pływanie i inne dyscypliny - w zależności od tradycji lokalnych warunków.

II. Dla szkół średnich

Podstawą całorocznej działalności w szkole winny być SIS organizowane przez SZS i organizacje ZMS, ZMW i ZHP.

1. Gimnastyka - Mistrzostwa w klasie młodzieżowej.
2. Lekka atletyka - trójbój, pięciobój drużynowy, biegi narodowe, ligi szkolne drużynowe, Ig-rzyska Młodzieży Szkolnej.
3. Koszykówka - rozgrywki o mistrzostwo szkół w kategorii młodzików.
4. Piłka ręczna - rozgrywki o mistrzostwo szkół w kategorii młodzików.
5. Piłka nożna - rozgrywki o mistrzostwo szkół w kategorii trampkarzy.
6. Piłka siatkowa - rozgrywki o mistrzostwo szkół w kategorii młodzików.
7. Żeglarstwo - Mistrzostwo w klasie "Cadet".
8. Strzelectwo - Zawody o "Srebrny Muszkiet".
9. Narciarstwo - Mistrzostwa w konkurencjach klasycznych i alpejskich (biegi, sztafety, bieg patrolowy, slalom).

10. Łyżwiarstwo figurowe - współzawodnictwo w zdobywaniu odznaki "I Krok ŁyżwiarSKI".
11. Jazda szybka na lodzie - zawody na łyżwach krótkich.
12. Pływanie.
13. Dodatkowo dla szkół średnich mogą być organizowane inne imprezy w ramach programu SIS (zgadywanka terenowa, imprezy turystyczne, rozgrywki szachowe, rozgrywki w tenisie stołowym itp.) dla młodzieży w wieku harcerskim - konkurencje wchodzące w skład Igrzysk harcerskich:
  - zawody w akrobatyce sportowej,
  - zawody w szermierce i inne, uwzględniające imprezy wewnętrzne organizacji młodzieżowych i tradycje regionalne.

III. Dla SKS i MKS

Sekcje MKS i SKS w kategorii młodzików i juniorów, zarejestrowane w poszczególnych Związkach Sportowych, biorące udział w rozgrywkach kalendarzowych Okręgowych i Polskich Związków Sportowych w następujących dyscyplinach:

1. gimnastyka	11. saneczkarstwo
2. lekka atletyka	12. hokej na lodzie
3. pływanie	13. żeglarsstwo
4. piłka ręczna	14. kajakarstwo
5. piłka nożna	15. wioślarstwo
6. piłka siatkowa	16. szermierka
7. koszykówka	17. strzelectwo
8. narciarstwo	18. łucznictwo
9. łyżwiarstwo	19. tenis stołowy
10. łyżwiarstwo figurowe	

Niezależnie od udziału w rozgrywkach PZS dla sekcji SKS i MKS mogą być organizowane wewnętrzne mistrzostwa SZS

w podstawowych dyscyplinach (1a, gimnastyka, 4 gry sportowe, pływanie).

W prowadzonej działalności sportowej SZS na szczeblu szkoły należy przyjąć organizowanie we wszystkich powiatach sekcji SKS w grach sportowych, natomiast sekcji MKS w dyscyplinach indywidualnych, a w niektórych przypadkach i w grach sportowych. Sekcje te należy zgłaszać do odpowiednich Związków Sportowych oraz włączyć do czynnego udziału w rozgrywkach kalendarzowych tych Związków.

W latach, w których nie będą organizowane finały Igrzysk Młodzieży Szkolnej należy organizować wewnętrzne Mistrzostwa Związku w podstawowych dyscyplinach sportu.

W masowej działalności skoncentrować większą uwagę na systematyczną działalność sportową wśród dziewcząt. Kontynuować przyjętą na III Zjeździe Delegatów politykę w zakresie sportu kwalifikowanego, prowadzonego w sekcjach SKS i Międzyszkolnych Klubów Sportowych.

Kontynuować pracę w zakresie szkolenia młodzieżowego aktywu sportowego i wystąpić o zatwierdzenie przez GKKFiT i Polskie Związki Sportowe stopni:

- młodzieżowego organizatora sportu,
- młodzieżowego sędziego (pomocnika sędziego),
- młodzieżowego instruktora (pomocnika instruktora).

Wystąpić o zabezpieczenie przez GKKFiT i Polskie Związki Sportowe dokumentacji, programów oraz pomocy przy realizacji wspólnie przyjętych planów szkolenia.

Kontynuować prace w zakresie szkolenia i doszkalania aktywu społecznego oraz kadry trenersko-instruktorskiej. W tej sprawie systematycznie organizować:

1. Szkolenie aktywu centralnego (ZO SZS, Zarządy Powiatowe SZS, przy pomocy Ministerstwa Oświaty (COM))
2. Szkolenie instruktorów przy pomocy GKKFiT i Polskich Związków Sportowych.
3. Doszkalanie kadry trenersko-instruktorskiej, unifikacja stopni i metod szkoleniowych przy pomocy KOS (WOM), WKKFiT i OZS.

Dla prowadzenia systematycznej akcji szkoleniowej w okresie ferii letnich i zimowych umocnić rolę ośrodków wytypowanych przez KOS do tego celu, lepiej je wyposażać w sprzęt i pomoce naukowe.

W zakresie działalności organizacyjnej

Przyjęcie wyraźnego kierunku na decentralizację w kierowaniu pracą Związku, umacnianie nowo powoływanych jednostek powiatowych i miejskich, decydujących o prawidłowej realizacji przyjętych przez SZS uchwał i wytycznych.

W związku z tym konieczne jest:

1. Ścisłe powiązanie działalności SZS z organizacjami młodzieżowymi ZMS, ZMW i ZHP na wszystkich szczeblach działania Związku. Wyraźne określenie roli jaką ma spełniać aktyw młodzieżowy w pracach instancji, a w szczególności w jednolitym programie działalności sportowej w ramach SKS w szkole - przy skoncentrowaniu głównej uwagi na organizowaniu masowych imprez sportowych i szkoleniu młodzieżowego aktywu sportowego. Prowadzenie wspólnej działalności w ramach SKS przy wydatnej pomocy opiekunów ZMS i ZMW i instruktorów ZHP z kadry pedagogicznej.
2. Ścisłe powiązanie Zarządów Oddziałów SZS z administracją szkolną, zabezpieczenie warunków lokalowych i obsługi Zarządów (korespondencja, delegacje); zwiększenie ilości operatywnych pracowników do spraw szkoleniowych (realizacja JKS, praca sekcji),
3. Określenie przez Zarząd Główny Szkolnego Związku Sportowego w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty, praw i obowiązków Zarządu Powiatowego SZS jako organizatora i koordynatora sportu wśród młodzieży szkolnej na swoim terenie.
4. Wyraźne określenie roli SKS jako podstawowej komórki SZS (zbiorowe członkostwo w Związku, ustalenie wysokości

składek, zasad rejestracji, realizacji wytycznych Związku w oparciu o przygotowany, zatwierdzony nowy regulamin i wytyczne do pracy SKS), umasowienie SKS m.in. przez pozyskiwanie do współpracy aktywu społecznego spośród działaczy organizacji młodzieżowych, rodziców oraz sympatyków sportu szkolnego.

5. Wydanie przez Ministerstwo Oświaty działającego automatycznie upoważnienia dla instancji organizacyjnych SZS (Zarząd Główny, Zarządy Okręgowe, Zarządy Powiatowe) zezwalającego na kontrolowanie działalności SKS na terenie szkoły oraz umożliwienie im udziału w pracach społecznych Związku.

W realizacji tych wytycznych rozwojowych SKS musi szczególną troską otoczyć zaniedbany odcinek szkół podstawowych, zarówno w miastach jak i we wsiach.

Odnosi się to między innymi również do wszystkich szkół zawodowych, podległych innym resortom. W tej sprawie należy ujednolicić działalność tych SKS poprzez uzgodnienie form współpracy z odpowiednimi czynnikami.

W celu operatywnego współdziałania przedstawicieli tych resortów należy powołać ich przedstawicieli w trakcie kampanii sprawozdawczo-wyborczej do centralnych i terenowych władz SZS.

Dla prawidłowego prowadzenia działalności sportowej w całym środowisku młodzieży szkolnej konieczne jest stworzenie jednolitego frontu działania wszystkich zainteresowanych tą sprawą instytucji i organizacji. W tej sprawie konieczne jest:

1. Określenie zasad współdziałania SZS, ZMS, ZMW, ZHP i zatwierdzenie przyjętych ustaleń przez Ogólnopolski Komitet Współpracy Organizacji Młodzieżowych
  - a) włączenie do prac SKS aktywu ZMS, ZMW, ZHP,
  - b) włączenie do działalności SKS opiekunów ZMS, ZMW, ZHP z ramienia rady pedagogicznej, którzy powinni stanowić trzon rady opiekuńczej SKS.

2. Porozumienie się z pionami sportowymi działającymi na terenie miast i wsi w celu ustalenia wspólnego planu działania (Związki Zawodowe, LZS i inne organizacje).
3. Określenie form i zasad pomocy udzielanej SZS przez Komitety Kultury Fizycznej i Turystyki, Polskie Związki Sportowe oraz inne instytucje i organizacje.

Trwająca obecnie kampania wyborcza do Sejmu i rad narodowych stwarza szczególnie korzystną okazję do przedstawienia w trakcie dyskusji nad terenowymi programami FJN problemu rozwoju warunków dla powszechnego uprawiania sportu i k.f. przez młodzież szkolną.

W trosce o rozwój bazy sprzętowej należy również kontynuować prace nad zorganizowaniem na terenie całego kraju sieci wypożyczalni sprzętu sportowego, zabezpieczających możliwości uprawiania sportów zimowych, wodnych i innych dyscyplin sportu w obiektach zamkniętych i otwartych. W tej sprawie konieczna jest większa aktywność GKKFiT oraz pomoc Ministerstwa Oświaty przy realizacji tych założeń.

Dla zabezpieczenia dalszego rozwoju działalności Szkolnego Związku Sportowego konieczny jest stały wzrost środków finansowych, pozwalających na zabezpieczenie realizacji ustalonego planu masowej działalności w środowisku szkolnym. Konieczne jest finalizowanie zabiegów o zwiększenie dotacji dla Szkolnego Związku Sportowego na działalność - zgodnie z wnioskiem Sejmowej Komisji Zdrowia i Kultury Fizycznej.

Istotą powodzenia tak ważnego przedsięwzięcia jest właściwa atmosfera pomocy i życzliwości ze strony wszystkich zainteresowanych dalszym rozwojem sportu szkolnego.

Problemy zawarte w referacie i niniejszej uchwale winny stać się przedmiotem dyskusji i oceny ze strony szerokiego aktywu działaczy w okresie zbliżającej się kampanii sprawozdawczo-wyborczej.

Zarząd Główny
Szkolnego Związku Sportowego

Warszawa, dnia 2 kwietnia 1965 r.

